

Toespraak Peter Neeb (Commissie van Advies) bij Indische Plaquette | 2020

Nationale Herdenking
15 augustus 1945

Mijn vader was gouvernements-arts op mijn geboorte-eiland Flores toen hij wist te vluchten in een wrakke parelschoener naar Australië in maart 1942.

Mijn moeder, zusje en ik werden door de Jap opgepakt en verscheept naar het vrouwenkamp Kampili bij Makassar op Celebes.

Toen ik mij voorbereidde op deze bijzondere herdenking hier, was het de warmte van afgelopen week die ineens een specifieke herinnering bij mij naar boven bracht. – Een gebeurtenis uit mijn tijd in dat Jappenkamp op Sulawesi, ruim 75 jaar geleden.

Als jongetje van amper 4-5 jaar werd ik in een teiltje met het schaarse water en zeep gewassen door mijn moeder.

Plotseling bommen om ons heen door een fout van de geallieerde strijdkrachten.

Naakt meegesleurd door mijn moeder naar de geïmproviseerde schuilkelder; – mijn zusje schreeuwend van de pijn doordat ze blootsvoets in de gloeiende as van een kook-vuur was gestapt.

Opgepropt in die hete modder-kelder tientallen moeders en vrouwen met jonge kinderen. Ik zie de beelden nog voor me. Allen broodmager, uitgemergeld, doodziek – maar nog steeds in leven na 3 1/2 jaar ellende in het Jappenkamp.

In leven gebleven door de wilskracht, de saamhorigheid en de opofferingsgezindheid van al die moeders daar in die loopgraaf.

Het zijn vooral de mannelijke soldaten geweest die wereldwijd de tirannie hebben verdreven maar het waren de vrouwen en moeders die ons – jonge kinderen – hebben beschermd, verzorgd en doorgeleid naar een ander leven in de glorende toekomst. Hetzelfde geldt vanzelfsprekend ook voor al die jongens in de mannenkampen.

Maar die toekomst was in den beginne ronduit somber te noemen.

Jarenlang een uiterst kille ontvangst in Nederland, zowel van de overheid als van een groot deel van de verkommerde Nederlandse samenleving.

Wijzelf hadden het bijzondere voordeel om bij mijn grootmoeder in Voorburg in een heel groot huis liefdevol te worden opgevangen en jaren gehuisvest.

Vele lieve Tantes met grijze haar-knoetjes, fluweel-bandjes om de hals en zijde-zachte armen die koekjes bakten met en voor mijn zusje en mij.

De bewuste en onderbewuste pijnen en trauma's gleden a.h.w. van ons af.

Maar ik heb weet van de diepe ellende waarin grote groepen en individuen in Nederland - (en daarbuiten) - verzonken raakten. Zowel in mijn familie als door mijn bestuurlijke bemoeienissen later heb ik vele drama's van dichtbij kunnen zien.— Sommige met zelfmoord op latere leeftijd.

En: vergis U niet!! — Dat werkt door tot in de huidige jongere generaties!!

Wij allen zullen nu en in de toekomst zorg en aandacht daaraan moeten blijven geven.

Hier ligt, in de intimiteit van ons kleine gezelschap, de Erelijst der Gevallen, waarop ook familieleden van mij.

Een krachtig symbool in het hart van onze democratische volksvertegenwoordiging.

Mijn gedachten gaan uit naar al deze mensen, maar ook naar al die moeders en vrouwen.

Ook na 75 jaar zullen we, al dan niet aangepast, blijven herdenken en stilstaan bij die verschrikkelijke jaren van toen -en van de nog steeds nasmeulende trauma's nu.

Een waardevolle plicht voor onze huidige en volgende generatie.